

ПРОТОКОЛ № 40
засідання аукціонного комітету
з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами
(у режимі відеоконференції)

19.09.2025

м. Київ

ПРИСУТНІ:

Члени Аукціонного комітету:

від Міненерго: Некрасов А.Л., Колісник М.О., Новиков К.В.

від НКРЕКП: Сідоров І.В

від Мінекономіки: Телюпа А.В.

від АМКУ: Гайдукова А.М.

від АТ «НАЕК «Енергоатом»: Качуренко В.Ю.

від ПрАТ «Укргідроенерго»: Гречко О.В.

від ДП «Гарантований покупець»: Іванов Г.А.

від ПАТ «Центренерго»: Колесніков А.А.

від АТ «ДТЕК Дніпроенерго»: Олейников О.Л.

Запрошені учасники:

від ТОВ «Українська енергетична біржа»: Дубовський О.Є., Коваленко О.А.,
Матвієнко Р.П., Шевченко А.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розгляд пропозицій АТ «Бізбанк» від 03.06.2025 та Асоціації українських банків від 16.07.2025 щодо перегляду вимог до акредитації банків, які мають право надавати банківські гарантії учасникам біржових торгів за напрямком «Електрична енергія», прийнятих рішенням Аукціонного комітету від 18.04.2025 в частині перегляду вимог до мінімального розміру регулятивного капіталу банків та можливості альтернативної оцінки фінансової надійності банків.

2. Розгляд скарги ТОВ «Волиньенергопостач» від 12.06.2025 № 1239 щодо здійснення перевірки та аналізу торгів: ЕР-090625-12 з продажу електричної енергії від 09.06.2025, продавцем за яким був «ВП «Енергоатом-Трейдинг» АТ «НАЕК «Енергоатом».

3. Розгляд змін та доповнень до Регламенту організації та проведення електронного аукціону з продажу електричної енергії на товарній біржі - ТОВ «Українська енергетична біржа» (далі - Регламент), наданих листом ТОВ «Українська енергетична біржа» від 17.09.2025 № 17/09-1567 щодо запровадження можливості розблокування гарантійного внеску під виконання зобов'язань за двосторонніми договорами до завершення періоду відпуску, внесення змін до критеріїв, яким повинна відповідати банківська установа для акредитації організатором аукціону з метою використання банківських гарантій у електронних аукціонах з продажу електричної енергії та уточнення термінів.

4. Різне.

ОБГОВОРИЛИ:

1. Головою Аукціонного комітету з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами (далі – Аукціонний комітет) зазначено, що у зв'язку з кадровими змінами в Міненерго та Мінекономіки, наказом Міненерго від 11.08.2025 № 304 зі складу Аукціонного комітету виведено: Шейка Ю.Є. та Качку Т.А. та введено до складу Аукціонного комітету – першого заступника Міністра енергетики України, як Голову Аукціонного комітету – Некрасова А.Л.; Телюпу А.В. – заступника Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України, як члена Аукціонного комітету.

Секретар Аукціонного комітету поінформував присутніх про наявність кворуму для проведення засідання. В засіданні Аукціонного комітету приймають участь 5 з 7 членів з правом голосу та оголосив порядок денний.

На адресу Аукціонного комітету надійшли листи від АТ «Бізбанк» від 03.06.2025 та Асоціації українських банків від 16.07.2025 щодо перегляду вимог до акредитації банків, які мають право надавати банківські гарантії учасникам біржових торгів за напрямком «Електрична енергія», прийнятих рішенням Аукціонного комітету від 18.04.2025 в частині перегляду вимог до мінімального розміру регулятивного капіталу банків (не нижче 200 млн. грн. замість існуючих 2,5 млрд. грн.) та можливості альтернативної оцінки фінансової надійності банків (зокрема, шляхом підтвердження рейтингу на основі незалежного аудиту; дотримання нормативів ліквідності та достатності капіталу).

Представник ТОВ «УЕБ» зазначив, що банківська гарантія є дієвим інструментом, який дозволяє одночасно забезпечити виконання укладених на ТОВ «УЕБ» договорів купівлі-продажу електричної енергії, знизивши при цьому фінансове навантаження на учасників електронних аукціонів. Неналежне або взагалі невиконання банками-гарантами своїх зобов'язань за виданими гарантіями, у випадку настання відповідних подій, залишається значним ризиком. Саме тому, питанню визначення критеріїв для банків-гарантів приділяється якомога більша увага та прискіпливість. До того ж, ТОВ «УЕБ» наразі проведені консультації з Антимонопольним комітетом України та Національним банком України щодо перегляду встановлених Регламентом критеріїв відбору банків, гарантії яких біржа може приймати у якості гарантійного забезпечення виконання укладених в результаті електронних аукціонів. ТОВ «УЕБ», Асоціація українських банків та АТ «Бізбанк» проведено спільні наради щодо критеріїв для акредитації банків, за результатами яких ТОВ «УЕБ» напрацьовано відповідні зміни до Регламенту, які будуть розглянуті в пункті 3 порядку денного.

Представник НКРЕКП висловив позицію та запропонував ініціатору запропонованих змін провести робочу зустріч з метою надання детальної та ретельної презентації з посиланням на відповідну законодавчу базу.

Членами Аукціонного комітету запропоновано відкласти розгляд зазначеного питання на найближче засідання Аукціонного комітету.

2. Представник ТОВ «УЕБ» щодо пункту 2 порядку денного зазначив наступне:

09 червня 2025 року на електронному аукціоні з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами №ЕР-090625-12, на товарній біржі – ТОВ «УЕБ» АТ «НАЕК «Енергоатом» в особі філії «ВП «Енергоатом-Трейдинг»

АТ «НАЕК «Енергоатом» (далі - Продавець) продав, а ТОВ «Волинсьенергопостач» (далі - Покупець) купив електричну енергію:

за графіком продажу: Базове навантаження,
в обсязі 22 800 (двадцять дві тисячі вісімсот) МВт.г,
за середньозваженою ціною 46 670,00 грн. (сорок шість тисяч шістсот сімдесят грн. 00 коп.) (без ПДВ) за 1 МВт.г,

загальною вартістю 1 064 076 000,00 грн. (один мільярд шістдесят чотири мільйона сімдесят шість тисяч грн. 00 коп.) (без ПДВ),

з періодом відпуску/відбору: 12.06.2025 року - 30.06.2025 року.

На підтвердження факту укладання, зазначеної вище, угоди Організатором аукціону в ПП БЕТС, було складено аукціонне свідоцтво № 03-EP-090625-12-1-5 (далі – Аукціонне свідоцтво).

Відповідно до підпункту 1 пункту 3 Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 499 (далі - Порядок), аукціонне свідоцтво - документ, що засвідчує факт купівлі-продажу певного обсягу електричної енергії (лота/лотів) за певною ціною, який формується організатором аукціону, підписується уповноваженими особами покупця, продавця та організатора аукціону шляхом додавання електронного підпису і є підставою для укладення двостороннього договору купівлі-продажу електричної енергії між покупцем і продавцем.

Порядком визначено, що порядок оформлення та підписання аукціонного свідоцтва визначається регламентом аукціону.

На підставі підпункту 3.1.3 пункту 3.1. Регламенту, період підписання аукціонних свідоцтв електронним підписом розпочинається з моменту завершення періоду торгів та триває протягом 2 (двох) годин.

Так, граничний строк підписання Аукціонного свідоцтва за результатом зазначеного аукціону був до 19:50 09 червня 2025 року.

Відповідно до пункту 19 Порядку, покупець зобов'язаний зокрема своєчасно підписати аукціонне свідоцтво та укласти із продавцем двосторонній договір купівлі-продажу електричної енергії у разі визнання його переможцем аукціону.

Станом на дату закінчення граничного строку підписання Аукціонного свідоцтва організатором аукціону встановлено, що Продавцем було здійснено підписання Аукціонного свідоцтва, в той час, як Покупець, зі свого боку, Аукціонне свідоцтво не підписав.

Абзацом дев'ятим пункту 15 Порядку встановлено, що у разі відмови переможця аукціону від підписання аукціонного свідоцтва або двостороннього договору купівлі-продажу електричної енергії або в разі його невиконання чи неналежного виконання організатор аукціону перераховує продавцю гарантійний внесок такого переможця у розмірі, порядку і строки, що визначені регламентом аукціону. Водночас, зазначена норма Порядку, знайшла вираження в пункті 12.3. Регламенту: у разі відмови переможця аукціону від підписання аукціонного свідоцтва (електронним підписом) протягом періоду, визначеного цим Регламентом, гарантійний внесок, передбачений пп. 9.2.1. Регламенту, заблокований на його Загальному рахунку, розблоковується і в автоматичному режимі списується з Загального рахунку такого покупця та перераховується організатором аукціону продавцю – стороні такого аукціонного свідоцтва протягом 3 (трьох) робочих днів з дня проведення аукціону.

В період торгів покупець є повністю обізнаним про умови продавця по відповідній позиції (в тому числі й щодо ціни) і у разі погодження з такими умовами покупець подає пропозицію про готовність купівлі. Наслідком подання покупцем відповідної пропозиції, якщо така пропозиція була лідируюча на момент завершення часу очікування кращої пропозиції, є укладення угоди, що фіксується у Програмному продукті «Біржова електронна торгова система» у версії «Electric Power» (далі - ПП БЕТС) згідно положень Регламенту.

Водночас, організатор аукціону надає можливість учасникам аукціону в ПП БЕТС самостійно здійснити налаштування «запобіжника ціни», а саме встановити мінімальне та максимальне значення ціни за 1 МВт.г в ході аукціону, у разі перевищення якої, ПП БЕТС, в автоматичному порядку, здійснює блокування можливості подання пропозиції/зустрічної пропозиції, яка виходить за межі таких цінових значень. Такий функціонал розроблено та впроваджено з метою надання додаткових інструментів підтримки учасникам аукціону, спрямованих на підвищення ефективності та безпеки їх участі в торгах. Він є доступним для кожного учасника торгів та надає можливість здійснювати належний контроль за власною ціновою політикою під час проведення аукціону, сприяє мінімізації ризиків допущення технічних помилок або подання небажаних цінових пропозицій.

Як і будь-який інший учасник аукціону, ТОВ «Волиньенергопостач» мало можливість, за необхідності, скористатись наведеним функціоналом та здійснити налаштування «запобіжника ціни» (що не було ним зроблено).

Представник ТОВ «УЕБ» наголосив, що функціонал торгової системи ПП БЕТС, а саме: попередження про відхилення на 20% та більше від стартової або поточної ціни та «запобіжник ціни», надає учасникам аукціонів можливість убезпечити свою торгову діяльність. Ігнорування попереджень торгової системи та невикористання «запобіжника ціни», а також можливі наслідки - це виключна відповідальність учасників аукціонів.

Представник ТОВ «УЕБ» зазначив, що ТОВ «УЕБ» на запит Міненерго надав інформацію щодо ходу зазначеного аукціону та усі підтверджуючі документи.

Члени Аукціонного комітету зазначили, що під час організації та проведення електронного аукціону ЕР-090625-12 з продажу електричної енергії від 09.06.2025, дотримано вимог Порядку та Регламенту.

3. Представником ТОВ «УЕБ» презентовано зміни та доповнення до Регламенту:

- запровадження можливості розблокування гарантійного внеску під виконання зобов'язань за двосторонніми договорами до завершення періоду відпуску у випадку повної оплати покупцем усього обсягу купленої електроенергії;

- внесення змін до критеріїв, яким повинна відповідати банківська установа для акредитації організатором аукціону з метою використання банківських гарантій у електронних аукціонах з продажу електричної енергії, а саме: наявність чинної банківської ліцензії, зміна критерію щодо розміру регулятивного капіталу банку (2,5 млрд. грн.) на розмір активів банку (20 млрд. грн.), уточнення щодо підсанкційних осіб власників істотної участі банку;

- уточнення термінів, визначень та редакційні правки.

Представником ТОВ «УЕБ» зазначено, що запропонованими змінами, передбачається запровадження можливості дострокового розблокування гарантійного внеску за згодою сторін до завершення періоду поставки, зокрема у

випадках повної попередньої оплати електричної енергії стороною угоди - покупцем. Такий підхід сприятиме підвищенню гнучкості договірних відносин між учасниками ринку та ефективнішому використанню оборотних коштів. Разом з тим, Аукціонному комітету пропонується до розгляду оновлені вимоги до акредитації банків, які мають право надавати банківські гарантії для участі в аукціонах. Метою є розширення переліку фінансових установ, що можуть співпрацювати з організатором аукціону, що, своєю чергою, підвищить доступність гарантійних інструментів для учасників та посилить конкуренцію серед банківських установ. В цілому запропоновані зміни спрямовані на підвищення ефективності, прозорості та конкурентоспроможності механізмів проведення електронних аукціонів, а також на покращення умов участі для учасників ринку електричної енергії.

Представником НКРЕКП надано зауваження до пропозиції щодо можливості дострокового розблокування гарантійного внеску під виконання зобов'язань за двосторонніми договорами до завершення періоду відпуску у випадку повної оплати покупцем усього обсягу купленої електроенергії у зв'язку з наявними ризиками недотримання зазначеного права з боку продавців. Також запропоновано доопрацювати зазначене положення змін до Регламенту з метою його належного трактування та можливості передбачення не права, а обов'язку здійснювати зазначену дію, як з боку продавця, так і з боку покупця.

Представником АТ «НАЕК «Енергоатом» прокоментовано, що зазначена пропозиція може бути застосована до короткострокових угод та коли є фактичне виконання умов двостороннього договору та підтримав позицію НКРЕКП щодо надання додаткових роз'яснень з даного питання.

Члени Аукціонного комітету погодились з пропозицією НКРЕКП та зважаючи на необхідність доопрацювання критеріїв до акредитації банків-гарантів, що було обговорено при розгляді пункту 1 порядку денного, вирішили перенести розгляд запропонованих ТОВ «УЕБ» змін на найближче засідання Аукціонного комітету після їх спільного опрацювання з представниками ТОВ «УЕБ», НКРЕКП та АТ «НАЕК «Енергоатом».

4. Представником НКРЕКП зазначено, що необхідним є розгляд пункту 1.2 рішення Аукціонного комітету від 18.04.2025, яким рекомендовано ТОВ «УЕБ» спільно з основними продавцями/виробниками електричної енергії за двосторонніми договорами опрацювати зміни до Регламенту відповідно до пропозицій НКРЕКП в частині запровадження норм обов'язкового гарантійного внеску для продавців/виробників електричної енергії.

Представник ТОВ «УЕБ» зазначив, що організатором аукціону було проведено засідання Ради секцій при біржі за напрямком «Електрична енергія», за результатами обговорень були отримані обґрунтовані позиції учасників, які переважно не підтримують запропоноване нововведення.

До того ж, Порядком не передбачена сплата гарантійного внеску з боку продавця.

Представниками АТ «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго» висловились категорично проти застосування гарантійного внеску до продавців/виробників електричної енергії, додатково зазначили на наявності фінансового навантаження у вигляді покладення спеціальних обов'язків для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

ВИРІШИЛИ:

1. По пункту першому порядку денного. Перенести розгляд зазначеного питання на наступне засідання Аукціонного комітету.

1.1. Рекомендувати організатору аукціону - Товариству з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» провести робочу зустріч з членами Аукціонного комітету з метою надання детальної та ретельної презентації з посиланням на відповідну законодавчу базу. Після проведення зазначеної наради інформувати Аукціонний комітет.

Голосували: За 5 Проти 0 Утримались 0

Рішення прийнято одноголосно.

2. По пункту другому порядку денного. Відповідно до інформації та матеріалів, отриманих від ТОВ «УЕБ» (лист від 26.06.2025 № 26/06-1105) у відповідь на запит Міненерго, встановлено, що під час організації та проведення електронного аукціону ЕР-090625-12 з продажу електричної енергії від 09.06.2025, дотримано вимог Порядку проведення електронних аукціонів з продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 499 та Регламенту організації та проведення електронного аукціону з продажу електричної енергії на товарній біржі – Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа».

Голосували: За 5 Проти 0 Утримались 0

Рішення прийнято одноголосно.

3. По пункту третьому порядку денного. Перенести розгляд запропонованих ТОВ «УЕБ» змін до Регламенту організації та проведення електронного аукціону з продажу електричної енергії на товарній біржі – Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» на наступне засідання Аукціонного комітету після їх спільного опрацювання з представниками ТОВ «УЕБ», НКРЕКП та АТ «НАЕК «Енергоатом».

Голосували: За 5 Проти 0 Утримались 0

Рішення прийнято одноголосно.

4. По пункту четвертому порядку денного. Забезпечити розгляд пункту 1.2 рішення Аукціонного комітету від 18.04.2025 щодо пропозицій НКРЕКП в частині запровадження норм обов'язкового гарантійного внеску для виконання зобов'язань за двосторонніми договорами купівлі-продажу електричної енергії для продавців/виробників електричної енергії на наступному засіданні Аукціонного комітету.

Голосували: За 5 Проти 0 Утримались 0

Рішення прийнято одноголосно.

Голова Аукціонного комітету

Секретар Аукціонного комітету

Артем НЕКРАСОВ

Кирило НОВИКОВ